

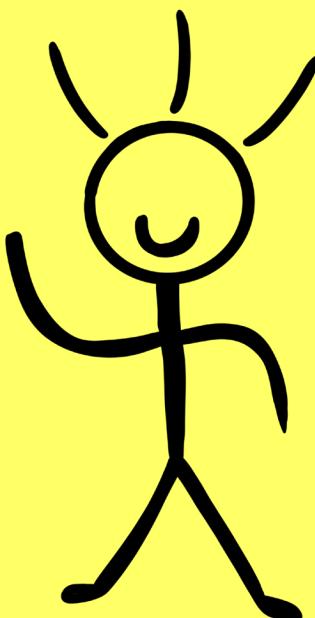
lipu tempo

nanpa seli

o kama pona
lon lipu tempo!
tempo ni la seli
li kama tawa
ma mute.
ni li pona ala
pona tawa sina?
mi la ni li pona!
lipu ni la sina ken
lukin e toki pi
ma seli. kin la
o kama sona e
pilin wan tawa
utala Ukarina e
sona pi toki pilin e
sona tempo lon lipu
ni. ni ale la mi wile
e ni: lipu tempo
li pona tawa sina!

-jan Sonatan

jo

2	kulupu tawa pi pokи monsi pi ma Asija nanpa luka tu: ma Mijama
3	tempo ale la utala li ike tawa mi
4	toki ante toki pilin li seme?
5	sona ijo pi suli pi nanpa kipisi
6	ni li pona tawa sina la ni kin li pona
7	kasi pan pi lili nanpa wan
8	soweli Kamelite (Camelidae)
9	ma Sakala (anu ma seli suli)
10	tempo li tawa suli
11	pilin mijomi telo
12	toki jan suli pi nena Wekin
13	mi tawa ma lete musi kiwen lukin seme li mi? kijetesantakalu o
14	jan pali

tawa pi poki monsi pi ma

Asija nanpa luka tu:

ma Mijama

tan jan Polo

ma Mijama li ma pi pona mute, taso jan mute pi ma ni li jo e mani lili. tempo ni la ona li jo e kulupu lawa pi ike mute. jan pi ma Mijama li anu ala e kulupu lawa ni. lon la jan lawa li kama jan lawa lon nasin wawa ike kepeken kulupu utala. ma Mijama la kule jan mute li lon, taso jan mute mute li jan pi nasin sewi Puta. lon la ma ni la tomo pi nasin sewi Puta mute en kiwen pi jan Puta mute li lon.

mi tawa ma Mijama lon tempo tu wan. tempo nanpa wan la mi tawa ma tomo lawa Jankon (Yangon) tawa ma Pakan (Bagan) tawa ma tomo Mantale (Mandalay). tempo ni li sama tempo pini tan ni: ilo pi pana mani li lon ala. suno nasin pi tempo pimeja li lili mute. jan tawa pi ma ante kin li lili mute. tempo nanpa tu la mi tawa sin ma tomo Jankon tawa telo suli pi insa pi ma Inle. tempo sike tu tu taso li tawa, taso tempo ni la sin pi ma Elopa pi ma Mewika li kama. tempo ni la ijo mute li ante. ilo pi pana mani mute en tomo tawa mute en ilo toki mute en jan tawa mute pi ma mute kin li lon. tempo nanpa tu wan la mi tawa sin ma tomo Mantale taso tawa toki kulupu pi tomo sona suli. ona li pona tawa mi, taso ike la ma tomo ni li kama jo e kalama pi ike mute e kon pi ike mute. mi la ante pi ma Elopa pi ma Mewika li pona ala a!

ma tomo lawa Jankon li pakala lili, taso ona li musi mute. ma tomo ni la tawa mi la ijo pona nanpa wan li tomo pi nasin sewi Puta Siwetakon Paja (Shwedagon Paya). ona li suli li epiku¹. lon meso² ona la nena suli pi nasin sewi Puta li lon. ona

li suli mute li jo e selo pi kiwen jelo. taso tawa mi la ma pi pona nanpa wan pi ma Mijama li ma Pakan. ma ni li lon poka pi telo tawa llawasi (Irrawaddy). ona li jo e tomo mute mute pi nasin sewi Puta pi tempo pini, pana lukin la tomo pi nasin sewi Puta Ananta (Ananda) li lon. ona li jo e kiwen suli tu tu pi jan Puta. kiwen ale ni li lon noka li lon simpin pi lupa tu tu pi tomo ni. wan li lukin e nasin pi kama suno, wan li lukin e nasin lete. wan li lukin e nasin pi suno pini. wan li lukin e nasin seli. ona li pona mute mute tawa mi a.

ma tomo Mantale la ijo pona pi nanpa wan li nena Mantale. lon sewi ona la

1 "epiku" li sama "pona mute"

2 "meso" li suli ala, li lili ala li insa pi ona tu

tomo pi nasin sewi Puta li lon. tan noka pi nena ni la nasin suli pi leko³ mute li lon, taso jan li wile tawa sewi, la ona o weka e selo noka ona a! pini la telo suli Inle li suli mute. lon insa ona la tomo

---

3

"leko" li sama kiwen

tempo ale la utala li ike tawa mi

tan jan Polo

sina pilin e seme lon utala pi ma Ukawina? mi pilin e ni: jan Pusin li jan nasa. ona o open ala e utala ni a. taso ona li jo e tan. ona li wile ala e ni: kulupu Nato en ilo utala pi ma Mewika li lon poka pi ma Losi. poka la ona li wile e ni: ma Tonpaso (Donbass) pi toki Losi li ken weka tan ma Ukawina. lon la tempo pini la kulupu utala pi ma Ukawina li ike e jan mute pi ma Tonpaso. tempo ni la jan lawa pi ma Ukawina Seleseki li wile e ilo utala mute tan ni: ona li wile pini e kulupu utala Losi. ma Elopa en ma Mewika li pana e ilo utala mute tawa ma Ukawina. jan mute li moli. ni li ike mute a. mi pilin e ni: jan li ken ala pini e jan Pusin, la jan Seleseki o alasa e nasin meso¹ pi pini utala pi pini moli. lon jan li suli. ma li suli ala. lon la jan ala li jo e ma. ken la mi mute li pilin e ni: ma ni li ma mi. ona li pilin e ni tan seme? jan seme li anu e selo? jan lawa pi tempo pini? jan utala pi tempo pini anu seme? jan li pilin e ni: ma ona li pona nanpa wan, la ni li pona ala. ma ale li jo e ijo pona e ijo ike a. awen pi

1 "meso" li suli ala, li lili ala li insa pi ona tu

mute pi kiwen kasi li lon. ona li awen lon palisa suli. musi la jan lawa pi supa tawa telo li tawa kepeken palisa. taso ona li tawa e palisa ni kepeken noka ona a!

tempo ni la tawa pi ma Mijama li ken ala. taso tempo kama la ona li ken, la o tawa ma Mijama. ona li jo e ijo musi mute mute pi ken lukin a! tempo sama la mi wile e ni: kulupu lawa ike ni li pini a!

lon jan pi lon soweli pi ma kasi li pona mute li suli mute. jan mute li moli la. awen pi ma sama li pona ala. mi la nasin kulupu en sona kulupu en toki pi ma mi (taso lon la ona li ma mi ala) li suli. taso ma li suli lili. ma li ken ante. jan moli li ken ala lon sin. utala ala li suli nanpa wan a!

Слава Україні

wawa tawa

ma Ukawina

toki pilin li seme?

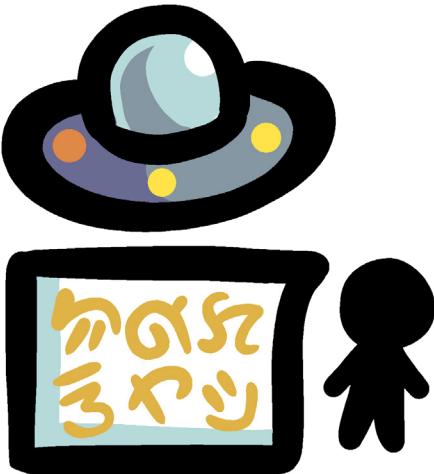
tan jan Kalin

toki la, seme li kama? kalama li kama tan uta. ante la luka li tawa mute. jan li linja e pilin ona, li pana e pilin ni tawa jan ante. jan li ken sitelen kin e toki ona. taso, sitelen musi li pana e pilin la ona li toki ala toki? kalama musi li toki ala toki? mi wile open toki e ijo pi toki pilin.

toki pilin li seme a? ona li kalama, li ken sama toki tawa kute. jan li ken luka kin kepeken toki pilin, li ken sitelen kepeken ona. nasin kepeken mute li lon. taso ijo ni li suli: jan li lawa ala e toki pilin. o toki e ni: a Kisanwa Awì Silawe Nasisa Molajate. ken la, ni li sama lili toki tawa sina. taso kulupu toki li lon ala. lipu toki li lon ala. nimi pi toki ni li lon lipu ni taso.

jan mute pi nasin sewi Kolisu Pente-kosa li "toki Kosolelija" lon tomo sewi ona. jan mute pi nasin kon Tenpo Sin li "toki suno", tan sewi insa anu jan mun. jan mute li lili la ona li "toki nasa" li sona ala e ni: jan ante kin li toki sama ni. mi la, toki ale ni li toki pilin.

toki pona la, nimi "kalama pilin" li ken

pona tawa toki pilin. ni li tan: jan mute la, toki pilin li toki ala li kalama nasa taso! jan ante la, toki ni li pana e pilin suli. taso ona li pana ala e sona ni: jan li pali e seme, li tawa seme... ni la, ona li toki ala. taso jan pi mute lili li sona e kon nimi, li ken ante e nimi pi toki pilin tawa toki ante! ni li musi mute anu seme?

jan pi sona toki la, toki pilin li toki ala. nimi li kon ala. taso jan sona Mote (Motley) li kama sona e ni: kalama pi toki pilin li sama mute nimi toki!¹ ken la, toki pilin li nasa ala. ni kin li lon: kepeken pi toki pilin li ken suli e ko pi insa lawa.² taso, ni li suli ala suli tawa kama sona pi toki ante? ken la, ni li suli! ni li tan: jan pi toki pilin li kama sona wawa e nasin nimi pi toki ante.³ ken la, sina wile kama sona e toki pilin, tan ijo pona ni!

mi sona ala e kon pi nimi pi toki pilin. taso mi awen kepeken e nimi "toki pilin" tan ni: ona li tan pilin mi, li ken sama toki tawa kute. a, jan lukin o! mi wile sona e ni: kalama seme li toki, tawa sina? tawa luka seme en sitelen seme li toki? ken la ijo ni li suli mute: toki li pana e pilin... li pana e pona kin!

1 tan lipu "A linguistic analysis of glossolalia: Evidence of unique psycholinguistic processing" tan jan Motley, M. tan tempo sike nanpa 1982.

2 tan lipu "Brain structural evidence for a frontal pole specialization in glossolalia" tan jan Walter, Y en jan Dieguez, S. en jan Mouthon, M. en jan Spierer, L. tan tempo sike nanpa 2020.

3 tan lipu "Enhanced Verbal Statistical Learning in Glossolalia" tan jan Kéri, S. en jan Kállai, I. en jan Csigó, K. tan tempo sike nanpa 2020.

ijo pi suli pi nanpa kipisi

tan jan Simo

mi wile toki e ijo musi tan sona nanpa. mi wile pana e sona pi ijo pi suli pi nanpa kipisi.

sona nanpa li suli li kulupu pi sona mute. kulupu sona ni la, sona pi nasin kulupu en sona pi nasin nanpa taso en sona ante mute li lon. kulupu ni la, sona li lon. sona ni li sona e linja e sike e leko e sitelen. kin la, ona li sona e ijo pi suli pi nanpa kipisi. taso suli pi nanpa kipisi li seme? nanpa kipisi li seme?

nanpa wan li nanpa kipisi ala. sama la, nanpa tu li nanpa kipisi ala. taso nanpa ante li lon. nanpa ni la, nanpa wan li lili. taso nanpa ni la, nanpa tu li suli. ona li nanpa kipisi.

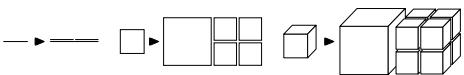
suli pi nanpa kipisi li seme? nanpa pi suli ijo li seme? mi wile kama sona e nanpa pi suli ijo la, mi ken kama sona kepeken nasin seme? linja en lipu en leko li jo e nanpa pi suli ante.

mi jo e linja. mi suli e ona kepeken nanpa tu la, ona li kama linja suli. tempo li la suli pi linja suli li sama suli pi linja tu.

mi jo e lipu. mi suli e ona kepeken nanpa tu la, ona li kama lipu suli. tempo ni la suli pi lipu suli li sama suli pi lipu tu tu.

mi jo e leko. mi suli e ona kepeken nanpa tu la, ona li kama leko suli. tempo ni la suli pi leko suli li sama suli pi leko luka

tu wan.

nanpa tu en nanpa tu tu en nanpa luka tu wan li ante. taso ona li ante kepeken nasin seme? tan ni la mi pana e sona pi pali nanpa tawa sina:

mi pana e nanpa tu tawa nanpa tu wan la, ona li kama nanpa luka. mi mute e nanpa tu kepeken nanpa tu wan la, ona li kama nanpa luka wan. mi wawa e nanpa tu kepeken nanpa tu wan la, ona li kama nanpa luka tu wan.

$$2+3=5 \quad 2*3=6 \quad 2^3=8$$

mi wile sona e nanpa pi suli linja la, mi pali sama ni: mi suli e linja kepeken nanpa tu la, suli pi linja suli li sama suli pi linja tu. mi wawa e nanpa tu kepeken nanpa seme la, ona li kama nanpa tu? nanpa alasa li nanpa wan. ni li nanpa pi suli linja.

mi wile sona e nanpa pi suli leko la, mi pali sama ni: mi suli e leko kepeken nanpa tu la, suli pi leko suli li sama suli pi leko luka tu wan. mi wawa e nanpa tu kepeken nanpa seme la, ona li kama nanpa luka tu wan? nanpa alasa li nanpa tu wan. ni li nanpa pi suli leko.

$$\begin{array}{ll} 2^x=2 & 2^x=8 \\ x=1 & x=3 \end{array}$$

tempo ni la sina sona e nanpa pi suli ijo. taso suli pi nanpa kipisi li seme? ijo li jo e suli pi nanpa kipisi la, ona li seme lukin? ijo pi linja tu wan pi jan Sipinsiki li ijo sama ni. mi ken sitelen

e ona kepeken nasin seme?

open la mi jo e ijo pi linja tu wan. mi lili e ona kepeken nanpa tu la, mi kama ijo e ijo pi linja tu wan lili. mi pana e ijo pi linja tu wan sama lon poka pi ijo pi linja tu wan nanpa wan. sama la, mi pana e ijo pi linja tu wan sama lon sewi pi ijo pi linja tu wan ante. tan ni la kulupu ijo li sama ijo pi linja tu wan tawa lukin. taso insa ona la, ijo pi linja tu wan li weka. suli ona li sama suli pi ijo open. ona li ijo sin.

tenpo ni la mi ken pali sin sama ni. taso tenpo ni la, mi pali kepeken ijo sin ni. ni la, mi kama jo e ijo sin. ona li sama ijo sin pi tenpo pini tawa lukin. mi ken pali sama ni lon tenpo ale. tan ni la mi kama jo e ijo pi linja tu wan pi jan Sipinsiki. ona li pona lukin. sina ken kipisi e ona. taso ijo kipisi ona li sama ijo pi kipisi ala tawa lukin. ni li nasa lili.

ni li pona tawa sina la ni kin li pona *tan lon Jawin*

ilo Posipa (Spotify) li kepeken nanpa mute tan jan ale. sina ken pilin ike anu sina ken pilin pona la ilo li pana e wile ken sina tawa jan ale. taso mi sona ala e ni: ona li sona e wile mi kepeken nasin seme? mi alasa e sona la mi pana e sona lon ni.

wan la ilo Posipa li jo e seme? ona li

nanpa pi suli ona li seme? mi suli e ijo ni kepeken nanpa tu la, ona li kama ijo suli. taso tempo ni la, suli pi ijo suli li sama suli pi ijo tu wan. mi wile kama sona e nanpa pi suli ona la, mi wile sona e ni: mi wawa e nanpa tu kepeken nanpasemela, ona li kama na napatu wan? mi ken ala kama sona e nanpa ni kepeken lawa mi taso. mi ken kama sona e ona kepeken ilo sona. tasomisona pona e ni: nanpa alasa la, nanpa wan li lili. taso sama la, nanpa tu li suli. tan ni la, mi sona e ni: nanpa pi suli pi ijo ni li nanpa kipisi. ni li nasa li musi.

$$2^x=3 \quad x=1.5849\dots$$

ijo mute sama ni li lon. ona ale li pona lukin. ijo kipisi ona li sama ijo pi kipisi ala tawa lukin. sina ken lukin e ijo samanil on ma ale. kasi mutelisama ni. kin la, nena ma suli li sama ni. o alasa e ijo pi suli pi nanpa kipisi lon ma sina!

jo e nanpa lon insa ilo e nanpa lon ala insa. nanpa insa li ni: sina kute e seme, kalama musi seme li ike anu pona tawa sina, sina pali e kulupu seme, mute. nanpa ante li ni: lipu pi kalama musi li toki e kalama musi sama, kalama musi li poki seme, mute.

ilo Posipa li pana e wile sina kepeken ilo seme? ilo Posipa li kepeken nanpa sina li kepeken ilo tu wan. ilo nanpa wan li ilo Ekone (Echonest), ilo nanpa tu li ilo Si Sajensipi (Seed Scientific), ilo nanpa tu wan li ilo Sonalite (Sonalytic). mi sona lili e ilo ni la mi toki ala e ni.

ilo Posipa li kepeken ilo ni li kepeken nanpa ni la ona li sona e wile sina kepeken nasin seme? ilo Posipa li kepeken nasin tu ni. nasin nanpa wan la wile sina pi tempo pini li sama

wile sina pi tempo ni. nasin nanpa tu la wile pi jan sama li sama wile sina. ilo Posipa li jo e nanpa sina tan ilo Ekone tan ilo Si Sajensipi tan ilo Sonalite la ilo Posipa li pana e wile ken sina kepeken nasin ni.

ni la ilo Posipa li sona mute. taso ilo Posipa li sona ala e ale. kalama musi li sin la ilo Posipa li pali e seme? kalama musi li jo ala e nanpa ona la ilo Posipa li ken ala kepeken nasin ni tan ona li jo ala e nanpa. tan ni la ilo Posipa li pana e ona. ilo Posipa li sona ala e ni: ona li pona tawa seme? ilo Posipa li pana tawa jan mute la ilo Posipa li kama jo e nanpa ona tan jan mute ni. ona li pona tawa jan mute ni la ilo Posipa li pana e ona tawa jan sama.

mute li lon. ilo Posipa li kepeken nasin mute la mi sona ala e nasin ale ni. taso ni li open pana e sona pi ilo Posipa.

kasi pan pi lili nanpa wan

tan jan Ke Tami

mi pilin e ni: soweli li lili la, ona li suwi. taso kasi li lili la ona kin li suwi ala suwi tawa lukin mi? lipu tempo ni la mi wile lukin.

mi lukin sona e kasi ni: kasi seme li pana e pan li kama tan pan la ona li lili nanpa

wan a? kin la suli ona li seme? sina wile sona e suli ona la o jo e mani lili sike. o supa e mani. o lukin e poka mani. poka mani li sewi lili taso. taso kasi pi toki ni la poka mani li suli a. sina pana e kasi lon kasi lon kasi lon kasi la sewi

pi poka mani li wile e kasi mute. ni taso la kasi mute en poka mani li suli sama.

a ni la lili ona li lon sona sina. taso ona li kasi seme? kasi ni li sama sike palisa lili li laso jelo. ona li lon telo, li awen lon selo sewi telo. telo ni li tawa ala la ni li pona tawa kasi. insa ona li jo e kon la ona li ken awen lon sewi telo. ona li mute lon telo la ona li ken sama len lon selo telo. jan li luka e len ni la ko laso li ken lon luka, li kasi lili ni. lili ona la ona li ken sama ko tawa lukin.

lon la kasi li lili, taso ona li suli kin tawa ni: waso li lon telo la waso telo li moku mute pona e kasi ni. kasi li len e telo la ijo pona mute li ken: kala lili en akesi lili li ken awen lon anpa kasi la soweli ike li pakala ala e ona. len sama la, kasi li lili e suno lon insa telo. ni la kasi pi telo anpa li kama ala mute ike.

jan kin li kepeken kasi lili ni. jan mute li moku e ona. ma Tawi la, moku ḡa pi kasi ni li suli a. jan sona li ken kepeken

ona lon nasin mute. jan pi sona mun la kasi ni li ken moku pona lon mun loje. ni la jan li tawa mun loje la kasi ni li ken kama mute la jan li ken moku e ona. jan pi sona telo la kasi ni li ken awen e telo li ken weka e jaki tan telo. ona li len e telo la seli suno li weka lili taso e telo. ni la kasi li ken awen e telo. jan pi sona ma la kasi ni li ken pona e ma li ken pona e kasi li weka e namako ike tan ma tan kasi. ijo suli en ijo mute li ken tan kasi lili a.

taso pilin mi la kasi lili ni li suwi ala suwi? a, pilin la, suwi ona li suli ala. taso ona li pona ala pona? a, ona li pona mute! tempo ni la mi sona e ona. tempo pini la mi lukin ala e ona lon tomo moku, taso mi kama lukin e ona lon tempo kama la mi wile moku e ona.

soweli Kamelite (Camelidae)

tan jan Alonola

soweli Kamelite li soweli pi ma seli, taso ona li ken soweli pi ma lete.

soweli Kamelite li lon ma Apika, lon ma Asija, lon ma Amelika seli. ma Amelika seli la, soweli Kamelite ni li lon: soweli Lama en soweli Wikunja li lon. ona li lon ma pi nena mute. ona li sama mute pi soweli Kamelite pi ma Asija en pi ma Apika, taso soweli Lama en soweli Wikunja li jo ala e nena monsi.

soweli Kamelite pi ma Apika en pi ma

Asija li jo e nena suli lon monsi ona. soweli ni li soweli Kamelu (Camelus). soweli Kamelu li lon ma seli. ma seli la, telo lili en moku lili li lon. ni la, soweli Kamelu li ken lon kepeken moku lili, li ken lon kin kepeken telo lili. ona li jo e poki telo suli lon insa ona. kin la, ona li jo e poki moku suli lon insa ona. ona li ken lon kepeken moku ala lon tempo mun wan. ona li ken lon kepeken telo ala lon tempo suno mute a.

kin la, soweli Kamelu li ken ante e seli ona. seli mute li lon la, seli soweli li kama suli. jan la, ni li ike tawa sijelo jan. soweli Kamelu la, ni li ike ala tawa sijelo soweli.

soweli Kamelu mute li lon ma Apika, li lon ma Asija. ona li ken jo e nena wan, e nena tu. soweli ante la, soweli Kamelu li suli mute. ni la, jan li kepeken ona tawa ni: jan li tawa kepeken soweli Kamelu, li tawa e ijo kepeken soweli Kamelu lon monsi ona.

soweli Kamelite li jo e kulupu mama. kulupu mama la, soweli mije suli wan li lon. soweli meli mute en soweli lili mute li lon kin. ona li moku e kasi mute. ma Apika en ma Asija la, soweli Kamelu li moku e kasi pi selo pakala kin.

jan li kulupu e soweli Kamelite lon tempo pini mute. jan li kepeken e soweli

Kamelite tawa ijo mute. jan li moku e soweli Kamelite, li moku e telo mama, li tawa kepeken ona. tempo pi pini lili la, jan li pana e soweli Kamelite tawa ma Oselija (Australia).

ma Sakala (anu ma seli suli)

tan jan Alonola

ma Sakala li ma seli suli. toki Alapi la, nimi pi ma Sakala li الصحراء "الكبير" (as-ṣaḥrā' al-kubrā) li sama "ma seli suli". ni la, mi ken toki e ma Sakala (tan "Sahara") anu ma seli suli.

ma Sakala li lon ma Apika. ma seli ale la, ma Sakala li ma seli suli a. ma Sakala li jo e ma kiwen. toki sona la, ma kiwen li ma Kamata (tan هماده hammāda). kin la, ma pi kiwen lili li lon ma Sakala. ma mute pi ma Sakala la, ma kiwen anu ma pi kiwen lili li lon. taso, ma ko li lon kin.

seli li ante mute lon ma Sakala. tempo seli la, tempo suno la, seli suli (30°C) li lon. tempo lete en tempo

pimeja la, ma Sakala li lete mute a. nena la, tempo lete la, ko lete li ken kama tan sewi.

nasin telo (suli) wan li lon taso ma Sakala. nasin telo ni li nasin telo Nile. ma Sakala la, kiwen mani mute li lon.

jan pi mute lili li lon ma Sakala. jan Alapi en jan Imasiken (Imaziyen, Berbers) en jan Imusa (Imuhay/ Imušay, Tuareg people) en jan ante li lon ma Sakala. jan mute (60%) pi

ma Sakala li lon tomo lon poka telo. taso jan mute li tawa kin.

kasi en soweli mute li lon ma Sakala. suli la, kasi pi selo pakala li lon. suwi la, soweli alasa lili Pupe Seta (Vulpus Zerda) li lon ma Sakala.

tenpo li tawa suli

tan jan Alonola

tenpo li tawa suli. ken la, sina jo e tenpo sike kama mute. ken la, sina jo e tenpo sike kama tu. sina sona ala e tenpo kama. ni la, o kepeken e tenpo sina.

tenpo mute la, sina lape. tempo ni li weka. tempo mute la, sina pali. pali li ike la, tempo ni li weka. tempo mute la sina weka e jaki, li pali e moku, li pana e moku tawa soweli tomo sina. ni li ike tawa sina la, tempo ni li weka.

jan mute li wile taso e tenpo pi esun ala, e tenpo pi pali ala. ni la, o pilin: pali sina li pona ala pona tawa sina? tempo pali li tempo suli pi tempo ale sina. o pali e pali pona, e pali musi.

mi jan lili. tempo sike mute la, mi lon ma ni. taso tempo sike mute li mute ala. ken la, sina lon ma ni lon tempo sike mute mute mute. taso tempo seme la, sina musi, li lon lon?

mi toki ala e ni: pali li ike. mi toki ala e ni: ale li ike. mi toki e ni: o pilin e ma. o kepeken e tempo. o kepeken e ale sina.

mi sona e jan mute pi tempo mute. mama mama mi li jan ni. tempo mute la, ona li sike e suno. tempo mute la, ona li pali, li toki, li pilin e ma. ona li

pilin e ni: ale mi li pona. mi moli la, ni li ike ala. o pilin: sina moli la, ni li ike anu pona?

ale li pona, o pona, o ale!

mijomi telo¹ *tan jan Ke Tami*

tenpo sike pini la kulupu pi toki pona li wile e musi sin. ni la ona li kama e utala musi lon ma pona pi toki pona. utala musi ni la toki suli musi sin o kama a. toki suli ni o musi ni: jan musi o ken toki sama jan pi toki ni o ken pali sama jan pi toki ni o ken pana e tenpo musi pona tawa kulupu lukin. toki suli tu tu wan li kama. mi wile toki e toki suli ni wan. nimi ona li mijomi telo¹. jan Kawa en jan Inwin en jan Sewa li pali e ona.

seme li lon toki ni? ma wan li lon insa pi telo suli li ma Papeto. jan lawa li lawa e ma Papeto li mijie lawa Wetepi li ike. jan Elijo li jan lili ona li olin e jan Ton. jan Elijo en jan Ton li mijie la olin pi ona tu li olin mijomi. olin mijomi li olin pi mijie tu li nasin ike tawa mijie lawa Wetepi. pona la jan lawa ike li sona ala e olin pi jan Elijo. ni li pona tan seme? mijie li olin e mijie la mijie lawa li poki e ona. meli li olin e meli la, mijie lawa li poki e ona. jan li tonsi² la mijie lawa li poki e ona. mijie

---

1 o tawa: shorturl.at/coEGL
2 "tonsi" li meli ala, li mijie ala, li ante

jan suli pi nena Wekin *tan jan Eli*

ma tomo mi la jan mute li toki e toki ni tawa jan lili. toki ni li toki e ni: nena Wekin en nena Eka li lon tan seme?

jan suli pi nena Wekin li pilin ike tawa jan pi ma tomo Suwepewi (Shrewsbury) li wile moli e jan ale pi ma tomo Suwepewi. jan suli ni li jo e ma mute li

lawa Wetepi li poki e jan la jan poki li kama awen lon tomo awen li ken ala tawa weka li ken ala tawa jan olin ona. ni li ike.

telo suli la tomo li tawa. jan Mokan li lawa e ona. jan pi nasin olin mute li lon ona. ken la jan pi tomo telo li poki e jan lili pi mijie lawa la ona li ken kama weka e jan tan tomo awen. taso jan Elijo li jan lili ni li jan pi olin mijomi la ona kin li sama jan pi tomo telo. nasin olin o lon ala poki. a, seme li pona?

toki ni li musi wawa tawa mi. jan li wile tawa sama jan pi toki ni li wile toki sama jan pi toki ni la mi wile lukin a. taso ken la ni li wile e mute. jan luka wan li jo e nimi. jan ante kin li lon toki. kin la tenpo toki luka wan li lon toki li wile e ma ante lon tempo toki sin. pali pi toki ni li ken pali mute. taso pilin mi la, ona li ken a.

toki ni li toki e utala pona la ona li wawa e pilin mi. jan pona pi toki ni li toki musi li toki suwi. mijomi telo li toki li pona li toki pona.

ken la sina pilin e ni: toki sin mute pi toki pona o lon! pona la, utala musi sin li kama pini lon tempo mun kama. ni la mi ken kama lukin e lipu sin.

tawa ma tomo Suwepewi. ona li lon ma tomo Weliton (Wellington) la ona li toki tawa jan pali pi len noka. jan pali ni li jo e len noka mute li wile pona e len noka. jan suli li toki tawa jan pali ni e ni: "mi tawa seme tan mi lon ma tomo Suwepewi? mi wile moli e jan ale pi ma tomo Suwepewi". jan pali toki e ni: "tawa pi ma tomo Suwepewi li suli

mi tawa ma lete

tan jan Alonola

jan Te li lon ma seli, taso seli li ike tawa ona. seli lili li pona, taso ma ona li seli mute. ona li wile weka tan ma ni. ona li pilin e ni: »mi wile kama jo e ma mama sin.«

taso jan Te li jo e mani lili. ni la, ona li ken ala kama jo e tomo tawa. taso jan Te li jo e wawa lawa suli. ona li ken ala kama jo e tomo tawa, taso ona li ken kama jo e soweli tawa! ona li esun e ijo ale ona, li kama jo e soweli. jan Te la, soweli ni li suli, li ken tawa e nasin suli, li wile ala e telo mute. jan Te li pana e nimi tawa soweli: ona li soweli Amiki.

jan Te li tawa ma lete lon monsi pi soweli Amiki. ona tu li tawa lon ma pi seli mute. ko jelo mute li lon. ko ni li seli kin. suno li tawa mute la, ona tu li jo e moku lili, e telo lili. ona li wile kama jo e moku sin, e telo sin. ona li lukin mute. tempo suno wan la, ona li lukin e telo lili.

ona li tawa telo lili. poka pi telo lili ni

mute. mi tawa ma tomo Suwepewi la mi pakala e len noka mute!».

jan suli li wile ala awen tawa li pana e ma mute ona tawa poka pi ma tomo Weliton. ona li pana kin e ma pi len noka ona tawa poka ni.

tempo ni la nimi pi ma ni li nena Wekin (The Wrekin) li nena Eka (Ercall Hill).

la, kili mute li lon. ni li pana e pilin pona suli tawa jan Te! ona li toki e ni: »mi ken tawa ma lete, a a a!« tempo kama lili li, ona tu li tawa sin.

kama la, jan ante mute li lon. ona li jo e soweli mute, e mani mute, e kiwen mute. jan Te li sona e ni: »jan ni li jan esun.« jan esun li ken ni: ona li pona. taso jan esun ike li lon kin. ni la, jan Te li wile toki ala tawa jan esun, taso jan esun li lukin e jan Te, li wile toki tawa jan Te.

jan esun: »toki, jan nasa o! sina tan ma seme, li tawa ma seme?«

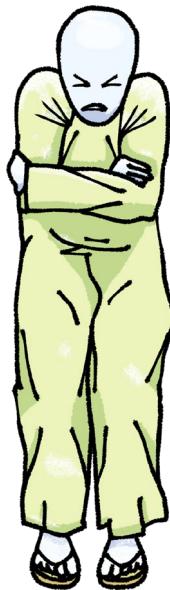
jan Te: »toki a! mi jan Te tan ma pi seli mute. mi wile tawa ma lete. mi wile kama jan pi ma lete.«

jan esun: »sina nasa a. ma lete li pona ala. ma seli li pona a! taso, ijo pona li kama tawa sina: mi mute li tawa ma lete, o tawa lon poka mi!«

ni li pona mute tawa jan Te tan ni: jan Te li sona ala e nasin tawa ma lete. ni la, ona li toki: »pona a! mi wile tawa lon poka sina.«

kulupu esun li
tawa mute mute.
taso ona li pini e
tawa ona lon ma
lete. ma lete la,
open la, jan Te li
pilin pona mute:
»a! ma lete a!
pona a! mi wile
awen lon ma ni
lon tenpo ale!«

taso tenpo kama
lili la, jan Te li
toki e ni: »a...
ma lete li lete a.
mi wile tawa ma
seli.«

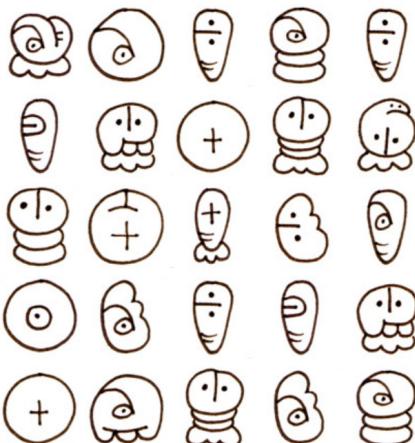

kiwen lukin

tan jan Kuleku Nena

[kepeken "Through the Looking Glass"
tan jan Lewis Carroll]

jan Alisa li / lukin e sinpin / sitelen ni la /
ona li lukin / e ma sin nasa

seme li mi?

tan jan Alonola

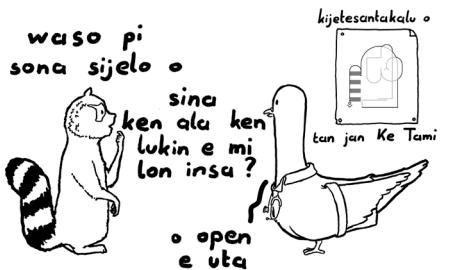
jan li nasa tan mi,
li jo e pilin suli,
li kalama e musi mi,
li pali e ijo suli.

mi wile ala pana
e ike tawa jan a,
taso jan pi mute suli
li pilin ike tan mi.

mi ijo pona nanpa wan.
jan li lon tan mi.
pona li lon tan mi.
jan ale li pilin e mi.
mi pana e tan.

kijetesantakalu o!

tan jan Ke Tami

jan pali

jan pi pali toki

jan Alonola
jan Eli
lon Jawin
jan Kalin
jan Ke Tami
jan Kuleku Nena
jan Polo
jan Simo

jan pi pali sitelen

jan Alonola
jan Ke Tami
jan Kuwimaku
jan Jane
jan Simo

jan lawa

jan Eli
jan Sonatan

jan pi lipu lukin

jan Alonola
jan Simo
jan Eli
jan Sonatan

jan pali ante

jan Peja
jan Alonola

sina wile ala wile pali tawa lipu tenpo?

o tawa lipu [liputenpo.org!](http://liputenpo.org)

lon lipu ni la, sina ken lukin e ma pi mi
mute lon ilo Siko (Discord).

CC-BY-SA 4.0

lawa jo @ 2021 tan jan pali pi lipu tenpo
copyright © 2021 by contributors of lipu tenpo

FAQ

Hello! Welcome to toki pona. Maybe you're new and want to know more about this unknown language. Great! This page will answer your questions.

What is Toki Pona?

It's a small and good minimal language. There are only 14 letters and less than 200 words. The Canadian linguist Sonja Lang created it in 2001. Now there already are thousands of speakers around the world.

Why would I learn Toki Pona?

Maybe you're fascinated by the possibility of describing the world using less than 200 words. Maybe you wish to talk to your friends without other people knowing what you're saying. Maybe you just want to boast of speaking many languages.

There are different reasons for different speakers.

How can I learn and where can I use Toki Pona?

There is the official Toki Pona book (The Language of Good) by Sonja Lang and there is her brand new Toki Pona dictionary. There are also many free courses online. Furthermore, there are YouTube videos and Memrise courses.

A very popular and old course was o kama sona e toki pona! A newer and up to date course is lipu sona pona. Toki Pona groups and learning resources are on our website:

liputenpo.org

If you want to join us, that's great!

ISSN 2752-4639

9 772752 463006